

# Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

## Економічний факультет

### Кафедра міжнародної економіки

#### СИЛАБУС

#### навчальної дисципліни

## Державне регулювання економіки Вибіркова

Освітньо-професійна програма	Міжнародні економічні відносини
Спеціальність	292_ Міжнародні економічні відносини
Галузь знань	292 Міжнародні відносини
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова навчання	Економічний факультет українська

**Розробник:** Лошенко Віктор Євгенійович, кандидат економічних наук, доцент

<b>Профайл викладача (-ів)</b>	<a href="https://interes.info/persons/loshenyuk-viktor-yevgenijoych/">https://interes.info/persons/loshenyuk-viktor-yevgenijoych/</a>
<b>Контактний тел.</b>	8- 050- 555-16-99
<b>E-mail:</b>	v.losheniuk@chnu.edu.ua
<b>Сторінка курсу в Moodle</b>	<a href="https://moodle.chnu.edu.ua/enrol/index.php?id=4229">https://moodle.chnu.edu.ua/enrol/index.php?id=4229</a>
<b>Консультації</b>	Онлайн-консультації: понеділок з 15.00 до 16.00 Очні консультації: вівторок з 13.00 до 14.00 корпус 14, ауд. 43

**1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).** «Державне регулювання економіки» є вибірковою компонентою ОПП «Міжнародні економічні відносини», яка сприяє підготовці бакалаврів з міжнародних економічних відносин.

Державне регулювання економіки покликане забезпечувати її рівновагу і сталий розвиток. Конкретні напрямки, форми та масштаби державного регулювання економіки визначаються характером і гостротою економічних, соціальних, екологічних та інших проблем у будь-якій країні певного періоду.

Державне регулювання економіки в умовах ринкового господарства являє собою систему типових заходів законодавчого, виконавчого та контролюючого характеру, які здійснюють правомочні державні установи та суспільні організації з метою стабілізації та адаптації існуючої соціально-економічної системи до умов, що змінилися.

Процес регулювання економіки потребує виконання комплексу організаційних, економічних, фінансових і управлінських заходів як складових ефективної реалізації політики суспільного розвитку.

**2. Мета навчальної дисципліни** - формування у студентів додаткових компетентностей, що надають такі можливості та переваги на ринку праці як знання методології, методики та організаційних основ державного регулювання економіки в ринкових і перехідних соціально-економічних системах.

Завдання вивчення дисципліни «Державне регулювання економіки» полягає у вивченні сутності, цілей і завдань державного регулювання економіки (ДРЕ) ринкового і перехідного типів, теоретичних основ формування та реалізації стратегії соціально-економічної політики держави, методів впливу держави на соціально-економічні процеси, методології соціально-економічного прогнозування та програмування економічного і

соціального розвитку, методики вибору й обґрунтування конкретних важелів впливу (економічних та адміністративних) на умови господарювання економічних суб'єктів у ринкових і перехідних економічних системах; формування у студентів аналітичного мислення та проведення аналізу стану економіки країни та заходів щодо нарощування економічного потенціалу країни та стимулювання економічного зростання тощо. Вивчення дисципліни «Державне регулювання економіки» забезпечує формування у студентів економічного мислення та свідомості.

**3. Пререквізити.** Дисципліна вивчається на основі базової загальноекономічної підготовки. Вона пов'язана з усіма дисциплінами, які характеризують об'єкт управління або окремі його економічні функції. За структурно-логічною схемою дисципліна «Державне регулювання економіки» вивчається після таких дисциплін, як: «Економічна теорія», «Макроекономіка», «Історія економіки та економічної думки» «Мікроекономіка», «Міжнародні економічні відносини», «Підприємництво та власний бізнес» та передусє вивченню таких дисциплін як «Зовнішньоекономічна діяльність», «Європейська інтеграція», «Міжнародна торгівля».

#### 4. Програмні результати навчання

ЗК 8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 12. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

СК 1. Здатність виокремлювати характерні ознаки та тенденції розвитку світового господарства, особливості реалізації економічної політики та світових інтеграційних/деінтеграційних процесів, у тому числі євроатлантичної інтеграції.

ПРН 4. Систематизувати й упорядковувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; оцінювати і пояснювати вплив ендогенних і екзогенних факторів на них; формувати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища.

### 5. Опис навчальної дисципліни

#### 5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усьо го	у тому числі				
л		п	ла б	інд	с.р .	
<b>Теми лекційних занять</b>	<b>Змістовий модуль 1. Теорія та методологія державного регулювання соціально-економічного розвитку</b>					
Тема 1. Завдання та загальні функції держави в сучасній економіці	6	2	2			2
Тема 2. Загальна характеристика системи державного регулювання	6	2	2			2
Тема 3. Сутність державного регулювання економіки	6	2	2			2
Тема 4. Форми та методи державного регулювання економіки	12	4	4			4
Разом за ЗМ1	30	10	10			10
<b>Теми лекційних занять</b>	<b>Змістовий модуль 2. Основні функціональні сфери регулювання соціально-економічного розвитку</b>					
Тема 1. Фінансово-кредитне регулювання економіки	6	2	2			2
Тема 2. Державне регулювання процесу структурної перебудови економіки та інвестиційної діяльності	6	2	2			2

Тема 3. Державне регулювання і стимулювання науково-технічного прогресу та інноваційних процесів	6	2	2			2
Тема 4. Державна політика доходів населення та цінове регулювання	6	2	2			2
Тема 5. Антимонопольна політика держави	6	2	2			2
Тема 6. Державне регулювання зайнятості та ринку праці	6	2	2			2
Тема 7. Державне регулювання зовнішньо-економічної діяльності	6	2	2			2
Тема 8. Регулювання соціального розвитку та рівня життя громадян	6	2	2			2
Тема 9. Державне регулювання соціально-економічного розвитку регіонів	6	2	2			2
Тема 10. Законодавча та інституціональна база державного регулювання	6	2	2			2
Разом за ЗМ 2	60	20	20			20
<b>Усього годин</b>	90	30	30			30

### 5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

№	Назва теми
1	<b>Змістовий модуль 1. Теорія та методологія державного регулювання соціально-економічного розвитку .</b> ІНДЗ: Підготовка мультимедійних презентацій; відповіді на питання, що виносяться на самостійне опрацювання; автоматизовані тести для самоконтролю; чат, форум, опитування аудіо-, відео- або тестові повідомлення з коментарем завдання.
2	<b>Змістовий модуль 2. Основні функціональні сфери регулювання соціально-економічного розвитку</b> ІНДЗ: Підготовка рефератів та мультимедійних презентацій; відповіді на питання, що виносяться на самостійне опрацювання; автоматизовані тести для самоконтролю; чат, форум, опитування аудіо-, відео- або тестові повідомлення з коментарем завдання.

### 6. Освітні технології, методи навчання і викладання навчальної дисципліни

#### Методи навчання

- МН 1 - вербальні методи (лекція, бесіда, диспут, пояснення, розповідь тощо);
- МН 5 - проблемно-пошукові методи;
- МН 8 - ситуаційні завдання;
- МН 9 - робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами;
- МН 10 - самостійна робота над індивідуальним завданням або за програмою навчальної дисципліни;
- МН 11 - дистанційне навчання з використанням відповідних онлайн-платформ.

#### Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:

- МО 1 - фронтальне опитування;
- МО 2 - індивідуальне опитування;
- МО 3 - презентація результатів виконання індивідуальних завдань (творчих, розрахункових, аналітичних);

МО 4 - презентація результатів виконання командних завдань;  
МО 7 – реферати.

### Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

(Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати його в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали).

Бали	Критерії оцінювання	Рівень компетенції	Оцінка
<b>90-100</b>	Студент демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Вміє реалізувати теоретичні положення дисципліни в практичних розрахунках, аналізувати та співставляти дані об'єктів діяльності фахівця на основі набутих з даної та суміжних дисциплін знань та умінь. Знає сучасні технології та методи розрахунків з даної дисципліни. За час навчання при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань проявив вміння самостійно вирішувати поставлені завдання, активно включатись в дискусії, може відстоювати власну позицію в питаннях та рішеннях, що розглядаються. Зменшення 100-бальної оцінки може бути пов'язане з недостатнім розкриттям питань, що стосується дисципліни, яка вивчається, але виходить за рамки об'єму матеріалу, передбаченого робочою програмою, або студент проявляє невпевненість в тлумаченні теоретичних положень чи складних практичних завдань	<b>Високий.</b>  Повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни. Власні пропозиції студента в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивченні інших дисциплін, а також знання, набуті при самостійному поглибленому вивченні питань, що відносяться до дисципліни, яка вивчається.	Зараховано  (A)
<b>80 - 89</b>	Студент демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість	<b>Достатній.</b> Забезпечує студенту самостійне вирішення основних практичних задач в умовах, коли вихідні дані в них змінюються порівняно з прикладами, що	Зараховано  (B)

	яких є незначною. Знає сучасні технології та методи розрахунків з даної дисципліни. За час навчання при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань та поясненні прийнятих рішень, дає вичерпні пояснення.	розглянуті при вивченні дисциплін	
<b>70 - 79</b>	Студент в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати при вирішенні типових практичних завдань, але допускає окремі неточності. Вміє пояснити основні положення виконаних завдань та дати правильні відповіді при зміні результату при заданій зміні вихідних параметрів. Помилки у відповідях/рішеннях/ розрахунках не є системними. Знає характеристики основних положень, що мають визначальне значення при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань та поясненні прийнятих рішень, в межах дисципліни, що вивчається.	<b>Достатній.</b>  Конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають утруднення	Зараховано  (C)
<b>60 - 69</b>	Студент засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядались з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача.	<b>Середній.</b>  Забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисциплін	Зараховано  (D)
<b>50 - 59</b>	Студент має певні знання, передбачені в робочій програмі дисципліни, володіє основними положеннями, що вивчаються на рівні, який визначається як мінімально допустимий. З використанням основних теоретичних положень, студент з труднощами пояснює правила вирішення практичних/розрахункових завдань дисципліни. Виконання практичних / індивідуальних / контрольних завдань	<b>Середній.</b>  Є мінімально допустимим у всіх складових навчальної програми з дисципліни	Зараховано  (E)

	значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.		
<b>35 - 49</b>	Студент може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни студент виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних робіт в більшості є невірними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у студента відсутня.	<b>Низький</b>  Не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни	Не зараховано (FX )  В залікову книжку не проставляється
<b>1 - 34</b>	Студент повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Студент не допущений до здачі заліку.	<b>Незадовільний</b>  Студент не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни	Не зараховано  Недопущений (F)  В залікову книжку не проставляється

**Розподіл балів, які отримують студенти  
Для прикладу (залік)**

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)														Кількість балів (залік)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль № 2											
T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	40	100
4	4	6	6	4	2	4	6	6	6	4	4	2	2		

**5. Рекомендована література – основна**

1. Антициклічне регулювання ринкової економіки: глобалізаційна перспектива: монографія / Д.Г. Лук'яненко, А. М. Поручник, Я. М. Столярчук; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Д. Г. Лук'яненка та д-ра екон. наук, проф. А. М. Поручника. К.: КНЕУ, 2010. 334.
2. Бова Т. В. Державна інноваційно-інвестиційна політика України: теорія, методологія, напрями розвитку: монографія / Т. В. Бова ; Донец. держ. ун-т упр. Донецьк : Юго-Восток, 2011. 450 с.
3. Дідівська Л.І. Державне регулювання економіки: навчальний посібник. К.: Знання-Прес, 2000. 209 с.
5. Гриньова В. М. Державне регулювання економіки: підруч. для студ. вищ. навч. закл. Харківський національний економічний ун-т. Х. : ВД "ІНЖЕК", 2007. 736 с.

6. Скрипник А.В. Державне регулювання економікою (податки, бюджет, корупція, вибори). К.: ЦУЛ, 2002. 296 с.

7. Ушакова Н. Г. Державне регулювання економіки : навч. Посібник. Х.: ХДУХТ, 2014.225 с.

## 6. Інформаційні ресурси

1. База статистичних даних ЮНКТАД. [Електронний ресурс].– Режим доступу :<http://unctadstat.unctad.org/>

2. База даних «Законодавство України». Електронний ресурс: [<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/>].

3.Електронний ресурс «Фінансовий портал». Режим доступу: <http://index.minfin.com.ua/index/gdp/>

4.Закони України (чинне законодавство на 01.09.2019). Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.

5.Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/> .

6. UNCTADSTAT. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://unctadstat.unctad.org/TableViewer/tableView.aspx>.

7. Соціально-економічне становище України за 2018 рік (2014-2017 роки). Повідомлення Державної служби статистики України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

8.Статистичний збірник «Україна в цифрах» у 2018 році. - К. : Державна служба статистики України, 2019. – Режим доступу :<http://www.ukrstat.gov.ua/>.

9.Статистичний збірник «Регіони України» 2018рік: [у 2-х ч.]. - Державна служба статистики України, 2019. Режим доступу :<http://www.ukrstat.gov.ua/>.

10. Стратегія сталого розвитку "Україна -2020". [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5/2015#n10>.

11. Угода про асоціацію між Україною та ЄС і його державами-членами. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:[http://www.kmu.gov.ua/docs/Agreement/AA\\_Body\\_text.pdf](http://www.kmu.gov.ua/docs/Agreement/AA_Body_text.pdf).

12.Україна в глобальних рейтингах. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.pravda.com.ua/cdn/graphics/rating/index.html>

13. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua/>.